

نۆلچ پریس Knowledge Press

بلاوکر اووه یه کی رۆشنیبری مانگانه یه سه رۆکایه تی زانکۆی نۆلچ ده ریده کات

سالی یه که م، به رگی (1)، ژماره (5)، کانونی دووهم 2020 <https://www.knu.edu.iq>

سه رنوسه ر: د. مه حمه د عه زیز سه عید

خاوه نی ئیمتیاز: پ.د. ئه حمه د ده زی

فیربوون (خویندن) له دووره وه Distance Learning

پ.ی.د. محمد عزیز سعید

به ریۆه به ری کاروباری زانستی و توژیینه وه

زانکۆی نۆلچ-هه ولیر

2020/11/27

فیربوون و خویندن له دووره وه وانا Distance learning شیوازیکی فیربوون و خویندن تازیه. بنه مای سه ره کی ئه م جوړه خویندنه بریتیه له وهی که قوتابی رۆژانه ناچپته قوتابخانه و زانکۆ و ماموستا نابینئ. بریتیه له گواسته وهی زانیاری و پرۆگرامی خویندن بۆ شوینی جیاواز له دووره وه. وانا هاندانی قوتابیان که ناتوان له بهر هه ر هویه ک رۆژانه دهوام بکه ن به تایبه تی ئه وانیه نمره کانیان نزمه یان به ته مه نن و هه لی خویندنی ئاسایان له ده ست داوه. ئه مرۆ کۆمپیوته رو ئینته رنیٹ به ناماری سه ره کی ئه م جوړه خویندنه داده نری.

شیوازی فیربوون له دووره وه له سه ره تایی هه فتاکان سه ری هه ل داو له هه ندئ زانکۆی ئه ورووی و ئه مه ریکی ده ستی پیکرد ئه ویش به نارنی کتیب و شریتی کاسیتی تۆمار کراو و فیدیۆ و بابه ته کانی خویندن له ریگای پۆسته وه بۆ قوتابیان و قوتابیانیش کۆشش و خویندنه کانیان به هه مان شیوه له ریگای پۆسته وه ده نارده وه بۆ زانکۆکانیان. تاکه مه رجی زانکۆکان ئه وه بوو که قوتابی ده بوایه کۆتایی سال بیت بۆ زانکۆ بۆ مه به ستی ئه نجامدانی تاقی کردنه وه کانی کۆتایی سال و وه رگرتنی بپروانامه.

ئەم شىۋازە فىربوونە بە خىرايى بەررەو پىش چوو وە لە ھەشتاکان تەلەفزیون و کابل بەکار ھینراو لە نەوئەتەکان پەیدا بوونى ئىنتەرنىت و کۆمپوتەر ئەم پروسەيەى زۆر بەرەو پىش برد. تۆرى ھەوالى بەرىتانى رۆلىكى سەرەكى ھەبوو لە سەرکەوتنى و پۆستى ئەلیکترۆنى email شوینى پۆستى ئاسایى گرتەوہ.

لەسەرەتای سالى 2000 گەئى شوین و مائپەر پەیدا بوون و دەستیان کرد بە پىشکەش کردنى خزمەت گوزارى فىربوون لە دوورەوہ بە شىۋەيەگى دروست و پر لە زانست. ئىستاکە قوتابى دەتوانى لە رىگای ئىنتەرنىتەوہ ھەموو جۆرە پەيوەندىيەك بکات بە مامۆستاکان و قوتابىەکانى ھاورئ و بچپتە ناو کتابخانەى ئەلیکترۆنى بە بى ئەوہى خۆى بەکردار بچپتە زانکۆ و خویندنگا. تەنانەت قوتابى دەتوانى ھاوبەشى بکات لەکاتى تاووتوئ کردنى بابەتەکان.

ئامانجەکانى فىربوون لە دوورەوہ: فىربوون و خویندن لە دوورەوہ گەئى ئامانج پى دەکا گرنگەکانيان

- 1- بەرزکردنەوہى ناستى زانستى و ئەکادىمى و رۆشنىرى تاکەکانى کۆمەلگا.
- 2- پرکردنەوہى بۆشايى کەمى مامۆستاو راھىنەرانى ئى ھاتوو لە ھەندئ بوارى پىويست.
- 3- ھەولدان بۆ دابىن کردنى سەرچاوى جىاوازى فىربوون بۆ مەبەستى کەمکردنەوہى جىاوازى تاکەکەسى نىوان راھىنەران
- 4- پالپشتى کردنى دەزگاکانى فىرکردن و راھىتان بە دابىن کردنى ھۆکارەکانى فىرکردنى مودىرن.

خەسلەتەکانى فىربوون لە دوورەوہ:

- 1- پىويست نەبوون بە ھۆلى خویندن و خویندنگا
- 2- توانای بەشداربوون لە خولەکانى کورت خايەن و پىشکەوتوو بە بى ئەوہى قوتابى بچپتە ھۆلى خویندن.
- 3- بەدى ھىنانى ھەل بۆ ئەوانەى کاردەکەن و پىويستيان بە ئىش کردنە.

لایەنە نىگىتەيەکانى فىربوون لە دوورەوہ:

- 1- تیچووی دارایی بهرز له سهههتای دهست پیکردن ئەمهش بههوی دانانی سیستهمی تهواوی ئەلیکترونی بۆ قوتابی
- 2- نزمی ئارهزوو له لای قوتابیان بۆ ئەم جۆره خویندنه
- 3- نهبوونی هاندەر به ئامادهنهبوونی رۆژانهی قوتابی و نهبینینی ماموستاکان و قوتابیه هاوړی کان
- 4- دانهمهزاندنی دهرچوانی ئەم جۆره خویندنه له دام و دهزگاکانی دهولت
- 5- شارهزا نهبوونی کۆمهلگا بهم جۆره خویندن و فیربوونه
- 6- نهسهلماندن و ههڵ نهسهنگاندی وهزارهتی پهروهرد و وهزارهتی خویندنی بالا بۆ ئەم جۆره پروانامانه.

لێرهدا ئیمه لهم کات و ساته ی ههڕیمی کوردستان که به قوناعیکی ههستیاردا تی دهبهړی و نالهباری باری ئابووری کۆمهلانی کوردستان فیربوون و خویندن له دوورهوه وانا له رێگای ئینتهرنیتهوه به ههلیکی گونجاو ههنووکهیی دهزانین. له بهر ئەم هۆیانیهی خوارهوه

- 1- قوتابی له شارو شارۆچکهکانهوه توانای هاتنی بۆ زانکۆ کهمه له بهر نالهباری ئابووری خیزانهکهی
- 2- ژمارهیهکی یهکجار زۆر له قوتابیان ئارهزووی خویندنیان ههیه بهلام نمرهکهی بهربهسته
- 3- توانای وهرگرتهی زانکۆکانی کوردوستان سنوورداره و جی ی ههمووان نابیتهوه.
- 4- زۆر له قوتابیان رۆژانه پێویستی به کارکردن ههیه بۆ دابین کردنی بژێوی ژیانی خوی و کهسوکاری
- 5- زانکۆکان پێویستیان بهم ههموو بهشهناوخۆیانانه نابیت که ئهرکیکی دارایی و کارگێری قورسی خستۆته سهه دهولت و قوتابی

بەبلاو کردنەوێی رۆشنییری خۆیندن لە دوورەوێی ئە ناو کۆمەڵکا کە فێربوون و زانستی خوازی تەنها بۆ دامەزراندن نیە لە دەزگا حکومیەکان بەلکو خۆیندن و فێربوون بریتیه لە بەرزکردنەوێی ناستی رۆشنییری تاکەکان و ژیربوون و ئاسان کردنی وەدەست هینانی هەلی کار لە بازاردا. خۆیندن بە کۆرسات دەبێت وە لەسەر بنەمای پڕۆسە بۆلۆنای ئەوروپا. بە وەرگرتنی قوتابیانی بیانی بەم شیوازە لە زانکۆکانی کوردستان سەرچاوەیەکی ئابووری بۆ زانکۆکان دابین دەکات و بە ئەرکیکی دارایی زۆر کەم.

خۆیندن بە شیوازی فێربوون لە دوورەوێی هەنگاویگە بۆ بە نیو دەوڵەت کردنی زانکۆکان کە ئیستا وەزارەتی خۆیندننی بالا سەرھاتیەتی بە هاوکاری پڕۆگرامی ئیراسمۆس پلاص یەکیەتی ئەوروپا.

پیدانی هەلی خۆیندن بە قوتابیانی کوردستان و ئەوانە ی تەمنا یان زۆرە بۆ خۆیندن بەم شیوازە لە زانکۆ ناو دارەکانی جیھان گەرانیەوێی ئومێدو بوژانەوێی ژیا نە. داو ادە کە یین وەزارەتی پەر وەردەو وەزارەتی خۆیندننی بالا ئەم بابەتە گرن گە دراسە بکات و سوود وەر بگرین لە ئەزمونی زانکۆکان و وولاتانی دۆستان لەم بوارەدا و ئەم هەلە برە خسینین بۆ کۆمەڵانی خەلکی کوردستان.

ئەو بلاو کراوانە لە زانکۆی نۆلج دەردەچێ بە ئۆنلاین لە و لینکە بەر دەستی خۆینەرانی:

<https://knu.edu.iq/knowledgePress>

بانگەوازی: داوا لە گشت مامۆستایان و فەرمانبەران و قوتابیانی دە کە یین بابەتی بلاو کردنەوێی ببنین بۆمان بۆ ئەو ئیمیلە ی خوارەوێ. بە مەرجیک لە 10 دێر زیاتر نە بێ و وینە یەکی خۆتی لە گە ل دابنێ.